

1979-80 Lt - Ls framst. nr 26 I tb - Fu.

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/1979-80 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till första tilllägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland under år 1980.

Landstinget har över ovannämnda framställning inbegärt finansutskottets utlåtande.

Finansutskottet har i ärendet hört lantrådet Folke Woivalin, kanslichefen Gunnar Jansson, finanschefen Åke Bamberg, överingenjören Anders Lindholm och landskapsantikvarien Stig Dreijer och får anföra följande.

Detaljmotiveringen.

26 Ht. 31. ÅLANDS MUSEUM

26.31.74 Projektering av basutställningar (r).

De i framställningen nämnda basutställningarna avser museets egentliga permanenta utställningar. De utgör därför en integrerad del av hela museiprojektet och en förutsättning för att museet skall kunna fungera i avsedd omfattning och på förutsatt sätt. Målet bör enligt utskottet vara att utställningarna i huvudsak kan ställas upp och museet öppnas för allmänheten snarast möjligt efter byggnadens färdigställande. Arbetet med utställningarna förutsätter en relativt omfattande förberedande projektering som borde vidta omedelbart. Enligt uppgjort tidschema är projekteringen kraftigt försenad. I samband med första etappen av projekteringen ankommer på landskapsstyrelsen att bedöma basutställningarnas kostnader och utformning.

28 Ht. 02. VÄGAR

28.02.77 Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten på fasta Åland (r).

Landskapsstyrelsen har i förevarande framställning, mot bakgrunden av landstingets beslut dels i samband med landskapsstyrelsens meddelande nr 1/1979-80 avseende hemställan om en plan för tillfällig pontonbro över Färjsundet och dels landstingets beslut att i ordinarie årsstaten för 1980 anvisa 700.000 mark för en sådan tillfällig pontonbro, redogjort för handläggningen av ärendet och sin bedömning för att en pontonbro inte borde anläggas.

Finansutskottet finner att redogörelsen beträffande den ekonomiska sidan bekräftar tidigare kostnadsuppgifter. Utskottet har därför i första hand inriktat sig på en granskning av förutsättningarna för verkställighet av landstingets beslut och underlaget för landskapsstyrelsens ställningstagande. I detta ställningstagande har bedömningen av tidsfaktorerna varit av avgörande betydelse och dessa i sin tur har varit beroende av tidpunkten för beviljandet av erforderliga tillstånd respektive av tidsåtgången för transport och uppsättning av pontonbron.

Tillstånd av vattendomstolen.

För sådan avstängning av allmän farled som en pontonbro skulle innebära fordras enligt vattenlagen uttryckligen vattendomstolens tillstånd.

Behandlingen är i vattendomstolen såsom i alla domstolar strängt formbunden och kan i allmänhet inte påskyndas i nämnvärd grad. Landskapsstyrelsen anger i framställningen en behandlingstid om fyra till fem månader. Enligt utskottets bedömning har landskapsstyrelsen inhämtat denna, liksom andra tidsangivelser, från auktoritativa källor. Inom angiven tidsram ingår även den lagstadgade tid om 30 dagar under vilken ansökan skall vara anslagen i vederbörande kommuner för att medge berörda intressenter möjlighet till påminnelser mot ansökan.

Landskapsstyrelsen har samtidigt undersökt möjligheterna att erhålla dispens eller s.k. arbetstillstånd som skulle medgett avstängning av farleden i avvaktan på slutligt avgörande. Så långt detta varit möjligt att utröna har icke förelegat skäl som av vattendomstol skulle godtas för ett förfarande som skulle innebära snabbare handläggning än den tidigare angivna. Däremot skulle givetvis inte fordrats något tillstånd för att i avvaktan på domstolens utslag på platsen göra erforderliga förarbeten och monteringar under förutsättning att farleden lämnats fri.

Utskottet konstaterar i sammanhanget att de relativt utförliga handlingar som skall fogas till ansökan, så långt utskottet kunnat bedöma saken, anskaffats av landskapsstyrelsen.

Utskottet har utgått ifrån, att landskapsstyrelsen, såsom i vissa fall övervakande myndighet när det gäller vattenlagstiftningen, i

allmänhet inte borde vidtaga verkställighetsåtgärder förrän erforderliga tillstånd föreligger.

I fråga om landskapsstyrelsens åtgärder i övrigt för verkställande av olika alternativ, anser utskottet, att sedan landstinget vid behandlingen av tilläggsbudget i november 1979 avvisade tanken på en s.k. Baileybro byggd ovanpå Färjsundsbron, ett faktiskt uppdrag från landstingets sida beträffande en tillfällig pontonbro gavs först då anslaget om 700.000 mark intogs i ordinarie årsstaten för 1980.

Anskaffning och transport av pontonbro.

På ovan angivna grunder har landskapsstyrelsen och även utskottet utgått ifrån att förberedande verkställighetsåtgärder kunde vidtagas endast i de fall investeringarna kunde utnyttjas även om tillstånd skulle vägras. Däremot borde tillstånd inväntas för åtgärder avseende de relativt kostsamma arrangemang som beställning, transport och uppmontering av den tillfälliga pontonbron innebär. För transporten har beräknats tre veckor och för montering fyra veckor eller sammanlagt sju veckor.

I driftskostnader har beräknats 123.000 mark. En förutsättning för avstängningen är att bron skall kunna öppnas för trafik i farleden. En normal trafik skulle innebära c. 50 öppningar under avstängningstiden. Avbrott på grund av öppningen beräknas till c. fyra timmar, som dock skulle ha kunnat förläggas till kvällstid.

Stöd för godstransporter och kollektivtrafik.

Av alternativen till tillfällig trafik över Färjsundet har utskottet redogjort för sin uppfattning i betänkande nr 10/1979-80 med anledning av landskapsstyrelsens meddelande angående dels kostnadsberäknade alternativ för ordnandet av trafikförbindelse över Färjsundet och dels för kompensation för utebliven sådan förbindelse. Utskottet

- hänvisar till detta betänkande, vilket i korthet skulle innebära,
- att ersättningar för transporter av gods och varor i huvudsak bör gälla regelbundna transporter till eller från området för inom regionen etablerade företag, vilka genom avstängningen kan påvisa merkostnader,
 - att för persontrafiken stödet bör ges till trafikföretag och avvägas så att det kommer de enskilda trafikanterna tillgodo,
 - att utökad kollektivtrafik bör eftersträvas,
 - att möjligheter till parkering på vardera sidan av sundet bör ordnas, samt
 - att i undantagsfall viss compensation skulle kunna utgå till enskild.

Utskottet ställer sig däremot tveksamt till en compensation till kommuner för eventuella förluster av skatteintäkter eftersom ett sådant stöd i princip skulle avse samma sak som stödet till kollektivtrafiken och kunna få en negativ effekt för intresset att utnyttja denna trafik.

Anslutningsvägarna till Färjsundsbron.

Med hänvisning till sitt betänkande nr 10/1979-80 omfattar utskottet landskapsstyrelsens förslag om utnyttjande av 450.000 mark för ombyggnad av landsvägen och därtill anslutna åtgärder på Haraldsbynsidan.

Information.

Med tanke på ombyggnadens omfattning, konsekvenser och svårigheten att finna goda alternativa lösningar hade det varit motiverat att landskapsstyrelsen fortlöpande under planeringen kunnat klarlägga problematiken och tillhandahålla allmänheten en saklig information i ärendet.

Med hänvisning till det ovan sagda får utskottet värdsamt föreslå att Landstinget måtte antaga landskapsstyrelsens förslag till första tillägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland under år 1980 samt bemyndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn den 18 februari 1980.

På finansutskottets vägnar:

Rolf Carlson
ordförande

Henrik Gustafsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carlson, viceordföranden Roger Jansson samt ledamöterna Elmer Jansson, Torvald Söderlund och Rodmar Söderlund (delvis).